

Для посилань: Пискун О.М. Формування творчої особистості засобами дизайнерської діяльності. Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Вип. 12 : збірник. Чернігів, 2002. С. 12-13.

УДК 373.67

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ ДИЗАЙНЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

О.М.ПІСКУН

Чернігівський державний педагогічний університет

Формування творчої особистості, активної, ініціативної, завжди була і залишається актуальною проблемою. Нажаль, механізми творчості (або креативності) психологічною наукою повністю не розкриті. Адже творчий процес завжди поєднує в собі елементи інтуїтивного (підсвідомого) та логічного мислення. А підсвідоме є непередбачуваним, випадковим, таким, що не підлягає логічним законам.

Однак, очевидно одне: творчість – це праця, важка, всепоглинаюча, це безкінечний пошук нових рішень, досконалих форм, допитливість, розгадування таємниць незвіданого, постійне невдоволення досягнутим, невинна робота над собою.

Творчу людину цікавлять не лише кінцевий результат її діяльності, а й доцільність та довершеність прийомів і способів діяльності. Майстер своєї справи виходить за межі звичок, стереотипів поведінки, прийомів, методів роботи, що склалися до нього. Він створює свій механізм діяльності, максимально співвідносячи його з особистими індивідуальними якостями і здібностями, які дають йому змогу повністю розкрити і ефективно використовувати їх. Він, звичайно, розвиває і відсутні якості, вчиться, самовдосконалюється.

Творча праця дає ні з чим не зрівняне задоволення від вільного володіння предметом праці.

Творчий потенціал людської праці невичерпний. Він присутній в усіх професійно обмежених її формах. Але й у своїй вузькій професійній діяльності справжній майстер завжди збільшує потенціал своєї творчості, виходячи за межі професійних інтересів.

Якими ж шляхами, способами і засобами можна виховати справжнього майстра, навчити людину створювати суб'єктивно і об'єктивно нове? – це питання має перш за все хвилювати вчителів загальноосвітніх навчально-виховних закладів. Кожна шкільна дисципліна має певні можливості щодо розвитку творчих здібностей особистості учнів. Ми зупинимось на засобах дизайнерської діяльності, які дають величезні можливості вчителям технології щодо розкриття та примноження творчого потенціалу школярів.

Дизайн є галуззю творчої діяльності людини. Він спрямований на формування гармонійного предметного середовища, підвищення якості промислової продукції, створення нових культурних цінностей. Дизайн тісно пов'язаний з пластичними мистецтвами: архітектурою, скульптурою, живописом, орнаментикою. Він використовує досягнення пластичних мистецтв, живиться художніми ідеями історії мистецтва. Разом з тим, дизайн мусить координувати свої суто художні можливості з наукою, технікою, конструюванням і матеріалознавством. Там, де дизайн органічно включений до процесу виробництва і є його необхідною ланкою, там виробництво здатне найповніше задовольнити потреби суспільства.

Завдяки тому, що дизайн поєднує в собі технічну і мистецьку діяльність, він всіляко сприяє гармонійному розвитку особистості учнів. Саме в промисловому мистецтві (як ще інакше називають дизайнерську діяльність) учень максимально напружує своє мислення і уяву, активно працює руками (малює, креслить, макетує), отримує насолоду від вдало знайденого рішення або невдоволення поганим результатом, що спонукає його до нових пошуків. В процесі художнього конструювання в учнів розвиваються вольові якості особистості – цілеспрямованість, наполегливість, самостійність, ініціативність, терплячість та ін. Також вдосконалюються психічні процеси

відчуття та сприймання оточуючого світу, особливо об'єктів матеріальної сфери, формуються естетичні смаки. Учні більш тонко відчують особливості конструктивних ліній промислових виробів, підбір фактури і текстури матеріалів, доцільність розміщення функціональних вузлів, гармонію кольорів та інші особливості композиції.

Навчання основам дизайнерської діяльності забезпечує розкриття і розвиток різноманітних здібностей учня, перш за все спеціальних художньо-конструкторських, а також загальних творчих, тобто здатність самостійно відкривати, знаходити незнайоме йому раніше рішення. В ході проектування і моделювання виробів у школярів розвиваються такі якості розуму, як гнучкість, глибина, критичність. Здатність уявити просторову форму задуманого виробу сприяє розвитку образного просторового мислення та уяви.

Заняття з дизайнерської творчості мають можливості щодо підвищення мотивації учіння та розвитку пізнавального інтересу, так як отримані знання і уміння учні зможуть застосувати в будь-якій сфері обслуговування та виробництва.

Крім того, слід зазначити, що навчання основам дизайну дає учням змогу повірити у власні сили, сприяє формуванню адекватної самооцінки, самокритичності, самоповаги, розширює світогляд, збагачуючи новими знаннями та способами діяльності.